

Elnöki megnyitó

Elhangzott a Magyarhoni Földtani Társulat 162. évi rendes közgyűlésén

Tisztelt Közgyűlés, Kedves Tagtársak!

A 2010. év a konferenciák, nagy rendezvények éveként maradhat fenn Társulatunk krónikájában. Tagtársaink kitartó és áldozatos munkájának eredményeként sikeres nemzetközi és hazai rendezvények egész sorát szerveztük meg és bonyolítottuk le. Késő nyáron 74 ország csaknem 1700 szakembere gyűlt össze az Ásványtani Világkonferenciára, amellyel együtt nemzetközi Agyagásványtani Konferenciát is rendeztünk Budapesten, pontosabban a kirándulásokat is beleértve az egész közép-európai régióban. Emellett geomatematikások nemzetközi értekezletére is sor került. Budapesten találkoztak az Európai Geológusok Szervezete (EFG) geológiai oktatási projektjének résztvevői. Rendkívül sikeres vándorgyűlésünk volt tavasszal Szegeden. Meghatározó szerepet játszottunk a Szombathelyen megtartott 10. HunGeo szervezésében. Sor került az első Kőzettani és Geokémiai Vándorgyűlésre, folytatódott a sikeres Óslénytani Vándorgyűlések sora, és persze töretlen fiatalos lendülettel az Ifjú Szakemberek Ankétja. Ugyancsak kiemelkedő jelentőségű volt őszi 4 napos tudományos forgatagunk a Földindulás, amely mintegy 3000 érdeklődővel a kis gyerekektől a nyugdíjas korosztályig adott korszerű és számukra is érthető, élményt jelentő ismerteket a geológiáról, geofizikáról, a földtudományok gyakorlati jelentőségéről és szépségéről. Elvégeztük tehát azt, amit terveztünk, amiről a tavalyi közgyűlésen azt mondtam, hogy igen feszített program, de összefogással megvalósítható. Ez a kiemelkedő teljesítmény egyértelműen jelezte, hogy Társulatunk tagságának számottevő része aktivizálható, ha értelmes, vonzó célok vannak, ha látják munkájuk értelmét, eredményét. 2010 tehát különleges év volt és ez a teljesítmény nyilvánvalóan nem ismétlődhet meg minden évben. Idén ennyi rendezvényre nem kerül sor, de, mint azt a főtitkári beszámolómból hallani fogják, bőséges és színes lesz a program, és nem szűkölködünk eseményekben. A tudományos programok mellett továbbra sem feledkezünk meg a földtani ismeretek széleskörű terjesztéséről, több ilyen célú programunk közül a Tudomány Ünnepe rendezvénysorozat keretében Miskolcon tervezett forgatag a legjelentősebb. Az elmúlt évi forgatagon szereplő kollégák lelkesedése vezetett minket arra az elhatározásra, hogy idén is vállalkozunk ilyen típusú, nagyszabású rendezvényre.

Tisztelt Közgyűlés!

Hagyományainkhoz tartozik, hogy a közgyűlés elnöki megnyitójában emlékezünk meg halottainkról. Azokról a tagtársainkról, akik az előző évi közgyűlés idején még velünk lehettek, de ez alkalommal már nem. Sajnálattal kell jelentenem, hogy az elmúlt év sem volt kíméletes tagjainkhoz, ismét hosszú a lista és különösen fájdalmas, hogy rajta egy egészen fiatalon tragikus balesetben elhunyt tagtársunk is szerepel. Haláluk időpontjának rendjében olvasom fel elhunyt tagtársaink névsorát: Krolpp Endre, Ság László, Pécsiné Donáth Éva Csilling László, Miháلتz Istvánné Faragó Mária, Kőváriné Gulyás Erzsébet, Kovács Sándor, Solymár Károly, Hermész Leó Miklós, Hóriszt György, Kucsora Sándor, Maucha László, Bálint Katalin. Kérem, hogy emlékezzünk rájuk néma felállással!

Kedves Kollégák!

Az elmúlt évek közgyűlésein szót kellett ejtenem a földtan állami intézményrendszerének helyzetéről, súlyos problémáiról. Most sem lehet ez másként, hiszen a kérdések nem jutottak nyugvópontra. Választmányunk legutóbbi két ülésén foglalkozott az aktuális problémákkal, mindenek előtt a Magyar Állami Földtani Intézet helyzetével. Nem csupán azért kell kiemelt figyelmet fordítanunk ezekre a kérdésekre, mert Társulatunknak meghatározó szerepe volt a hazai intézményrendszer, a Földtani Intézet létrehozásában közel 150 évvel ezelőtt. Ez sem mellékes, de nem történeti, nem érzelmi kérdésekről van szó, hanem a hazai földtani kutatás egészét alapvetően érintő ügyekről, az egész szakterület jövőjéről, és ezen túlmenően a társadalmi értékek, a közvagyon

megőrzéséről. Az állami geológiai intézményrendszer ugyanis a földtan infrastruktúrájának letéteményese és ez aligha lehet másként. Így volt ez a kutatások kezdetétől és így van mindenhol a fejlett társadalmakban. Mit jelent ez? Jelenti a geológiai és geofizikai adatok archívumát, azok korszerű kezelését, adatbázisait, információs rendszereit, az ásványi nyersanyagok, illetve a geológiai erőforrások, valamint a veszélyforrások nyilvántartási és értékelési rendszerét, az országos szakkönyvtárat, az országos szakgyűjteményeket, különös tekintettel a magminták archívumára. Ez azonban csak a tárgyi feltételrendszer. Mindez csak akkor hasznosulhat, ha emellett a személyi feltételek is fennállnak. Ehhez pedig magas színvonalú szakismerettel, anyag- és helyismerettel rendelkező szakemberek is szükségesek, akik az adatokat értelmezni, a gyakorlati felhasználók számára előkészíteni, feldolgozni, aktualizálni képesek. Világossá kell tenni, hogy a földtani ismeretek abban is specifikusak, hogy sokrétűen felhasználhatók, gyakran olyan célokra is, amelyekre az eredeti kutatási célok megfogalmazásánál nem is gondoltak. Mi tudjuk, de egyáltalán nem köztudott, hogy például a szénhidrogén-kutatás ismeretei miként járultak hozzá a termálvizek feltárásához és hogy a szénhidrogének és a termálvizek kutatásának eredményeire építhető a geotermikus energia kiaknázása és hogy mindezek az adatok hogyan járulnak hozzá a Pannon-medence szerkezetének megismeréséhez és ezáltal geológiai veszélyforrások felderítéséhez. Ha mindezt nem ismerik fel a döntéshozók annak már középtávon is nagyon súlyos következményei lehetnek, el fogjuk veszíteni azokat az ismereteket, azt a tudást, amit a hazai földről immár másfél évszázad óta, hatalmas munkával és hihetetlen anyagi ráfordítással megszereztünk. És ezek az ismeretek, és tárgyi dokumentumok nem lesznek később sem pótolhatók.

A Társulat azért kíván tenni, hogy ne így legyen. Korábbi konzultációs fórumaink hasznosak voltak a helyzet tisztázása, a kibontakozás lehetőségeinek mérlegelése szempontjából. Ezeket folytatni szeretnénk, és ha lesz szakmai szempontból is képviselhető és a döntéshozók számára is reálisnak látszó koncepció, azt — reményeink szerint a társegyesületekkel összefogva — képviselni fogjuk.

Tisztelt Közgyűlés!

Társulatunk akkor működik jól, ha teljesíteni tudja azokat a feladatokat, amelyek jórészt már az alapítók, a 19. századi hőskor kiemelkedő személyiségei megfogalmazták, és amelyek az elmúlt több mint másfél évszázadban alakulva, tovább érlelődve kiállták az idők próbáját. Ebben benne van a tradíciók ápolása, múltunk, a geológia hazai történetének megismerése csakúgy, mint tudományterületünk fejlődésének figyelemmel kísérése, hazai helyzetének áttekintése és értékelése, a kutatási eredmények bemutatására fórumok biztosítása és jövőnk érdekében a fiatal szakemberek Társulatunkba vonzása, integrálása. Törekedtünk arra, hogy mindezeket a szempontokat érvényesítsük Társulatunkban. Úgy vélem, hogy a beszámolási időszakban is kellő hangsúlyt kapott a tudománytörténet, igen aktív volt Tudománytörténeti Szakosztályunk. Igyekezünk kapcsolatot tartani idősebb, már nyugállományban lévő kollégáinkkal, akik őrzik a múlttól szóló ismereteket. Ugyanakkor tájékoztattuk őket a szakma és a Társulat jelenlegi helyzetéről, feladatairól. Nagyon sokféle tudományos fórumot kínáltunk a vándorgyűlésektől az előadói ülésekig és a terepi bemutatókig. Továbbra is alapvető publikációs fórumunk a formájában és tartalmilag is megújult Földtani Közöny, információs fórum a hírlevél és a napi tájékozódást szolgálja honlapunk. A nemzetközi konferenciáknak köszönhetően igen jelentős előrelépésről adhatok számot nemzetközi kapcsolataink területén. Terveink vannak a külföldön élő magyar geológusokkal való kapcsolataink erősítésére, szervezettebbé tételére és bevonásukra a fiatal generáció tudásának mélyítése, szemléletük tágítása érdekében.

A fiatalok integrálását célzó törekvéseink teljesülésével sem lehetünk elégedetlenek. A beszámolási évben belépett 36 tagunk közül 17 egyetemi hallgató volt. Aktív volt az Ifjúsági Bizottság (IB), amelynek változatlanul a legfontosabb feladata az ISZA szervezése és sikeres lebonyolítása. A közelmúltban megújult az IB vezetése és tagsága, amelyben minden geológiai oktatást végző egyetem reprezentánsai helyet kaptak. Reméljük, hogy az újjászervezett IB még aktívabb és eredményesebb lesz, még több fiatal tud elérni, bekapcsolni Társulatunk munkájába, hiszen ez jövőnk záloga.

Tisztelt Tagtársak!

Eseményekben gazdag és kiemelkedően dolgozó évet zárunk. Köszönöm a rendezvényeket szervező, azok lebonyolításában szerepet vállaló tagtársaimnak helytállásukat, lelkesedésüket. Köszönöm titkárságunk dolgozóinak, mindenekelőtt Krivánné Horváth Ágnesnek a kitartó, áldozatos munkát, ami nélkül nem tudtunk volna megvalósítani célkitűzéseinket. 2011-ben is bőségesen lesznek feladataink, melyekről a főtitkári beszámoló szólni fog és a jövőre esedékes tisztújításról sem szabad elfeledkeznünk. Kérem tagságunk együttműködését, feladatvállalását, hogy a Magyarhoni Földtani Társulat továbbra is meg tudja felelni állandó feladatainak és az újabb kihívásoknak. Ehhez kívánok a jelenlévőknek és minden tagunknak jó szerencsét.

HAAS János

Főtitkári jelentés a 2010-es évről

Elhangzott a Magyarhoni Földtani Társulat 162. évi rendes közgyűlésén

Tisztelt Közgyűlés!

A 163 éves Magyarhoni Földtani Társulat elérkezett a 2010. évi rendes közgyűlési beszámolóihoz. A Társulat célkitűzései és feladatai honlapunkon is olvashatók. Noha a 2009. évvel hivatalosan véget ért a Föld Nemzetközi Éve, a Társulat életében 2010. is a „nagyrendezvények évének” mondható. Kapcsolatunk a társ- és rokonszakterületekkel kedvezően alakult, melyet számos közös rendezvény igazol.

A gazdasági válság idején különösen hálásak vagyunk szponzorainknak, támogatásukért. Így a tervezett rendezvényeink megvalósulhattak, magas látogatottságnak örvendtek. Állíthatjuk, hogy egyenként és összességükben is elérték a céljukat.

Tagjaink kezdeményezésére javaslatokat vitattunk meg és kerekasztalhoz ültettük a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal, az ELGI és a MÁFI vezetőit a földtani szakigazgatás átszervezése kapcsán, a Földindulás–Geokiállítás előestéjén a Természettudományi Múzeumban. A moderátori szerepet, Haas János elnök úr személyében, Társulatunk vállalta. Az év folyamán rendszeres tájékoztatást kértünk és kaptunk az átszervezéssel megbízott FANCSIK Tamás úrtól a MÁFI és az ELGI a helyzetéről. A két több mint 140, illetve 100 éves kutatóintézet tevékenységének egyik közvetett, mérhető eredménye az államkasszába befolyt 2010-es 100 Mrd Ft bányajáradék. A kapott tájékoztatás szerint ebből a jelentős összegből ~1%-nyi kerülhet vissza a földtani szakigazgatásba. Felvetődött az is, hogy a két hagyományosan jól együttműködő intézetet esetleg összevonják. A két kutatóintézet tevékenységi körét is tervezik újra meghatározni. Ez várhatóan szűkítést, korlátozást jelent.

Amint a tagtársak előtt ismeretes és korábbi főtitkári jelentésemben is szóvá tettem, a MÁFI-nak az utóbbi pár évben már többször átfogalmazták az alapító okiratát, amely közel másfél évszázadig alkalmas volt tevékenységének meghatározására.

A MÁFI védett műemlék épületének sorsáról is felröppentek hírek és álhírek.

Annak a reményünknek adunk hangot, hogy az intézetek életébe beköszöntő új korszak tudományosan és a szakmai érdekek figyelembevételével megalapozott, előremutató döntés eredménye lesz. Ezt csakis olyan szakértői testület tudja felvállalni, amely körültekintő és tudatában van döntésének súlyával, fontosságával, ugyanakkor nemcsak a megszorító fiskális szemlélet vezérli (figyelembe véve pl. a 2010. évi bányajáradék összegét). Ugyanis, ha a költségvetés hosszabb távon is ilyen mértékű bányajáradékkal óhajt számolni a bevételi oldalon, akkor ehhez a két kutatóintézmény tevékenysége nélkülözhetetlen.

A taglétszám alakulása

Az ezret meghaladó taglétszámunk csekély mértékben növekedett, az újonnan a belépők fele diák. Új diáktagársaink fele az ELTE Általános és Alkalmazott Földtani Tanszékről érkezett.

Év	2008	2009	2010
Taglétszám december 31-ig	993	1032	1094
Új belépő	44	73	36
Új belépők közül diák	27	64	18
Diák	203	243	232
Nyugdíjas	266	262	261
Elhunyt tagtárs	9	13	14

Kitüntetett tagtársaink

Tavalyi mulasztásomat idén pótolva megemlítem, hogy **2009**-ben Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztje kitüntetésben részesült Dr. VERESS Márton a *Nyugat-magyarországi Egyetem-Savaria Egyetemi Központ Természettudományi Kar* dékánja

2010-ben:

A Tudományos Újságírók Klubja az Év Ismeretterjesztő Tudósa díját: Dr. KORDOS László.

a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztjét: Dr. SZARKA László (*MTA-GGKI és MTA Kutatóintézeti Főosztály*) kapta.

Akadémiai Díjban részesült: Dr. PÓSFAY Mihály (*Pannon Egyetem*).

Környezetvédelmi Tudományos Ifjúsági Pályadíjat kapott Dr. SIPOS Péter (*MTA-GKI*).

Junior Prima Díjat magyar tudomány kategóriában: Dr. ÓSI Attila (*MTA-MTM*) kapott.

A MTA Földtudományok Osztályának Vitális István-díját kapta: Dr. ALFÖLDI László,

A Szádeczky-Kardoss Elemér-díjat KOVÁCS János (*Pécsi Egyetem*) kapta.

A Közgyűlés előtt nem sokkal érkezett a hír, hogy idén (2011-ben) a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztjének polgári tagozata kitüntetésben részesült: Dr. ÁRKAI Péter tagtársunk, továbbá a Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztjével tüntették ki Dr. HAAS Jánost, Társulatunk elnökét.

Pénzügyi helyzet

Társulatunk a 2010. évben nagyobb összeggel gazdálkodott, mint a korábbi években. Ez a nagyrendezvényeknek és a pályázatoknak köszönhető.

A személyi jövedelemadóból felajánlott 1% mennyisége eddig évről évre csökkent, de 2010-ben megfordult az irány és 748 000 Ft érkezett be az adó 1% felajánlásokból. Meg kell említeni azt is, hogy a 2011. évben szétküldött tagdíjcskekkekre nagyon szépen, fegyelmezetten fizettek a tagtársak.

Központi rendezvények

Ifjú Szakemberek Ankétja (Mátrafüred, 80 fő), ahol több díjat adott a Társulat és a Magyar Geofizikusok Egyesülete is.

A szponzorok is számos különdíjat ajánlottak fel (*Mol Nyrt., MTA GGKI, Magyar Horizont Energia Kft., Mecsekérc Zrt., Mecsek-Öko Zrt., Mining Support Kft., TXM Kft.*). A díjazottak nevét az érdeklődők a www.isza.hu honlapon, vagy a Közhasznúsági jelentésben tekinthetik meg.

Vándorgyűlés (Szeged, 119 fő): 2010-ben a Társulatunk volt a soros a Vándorgyűlés megszervezésében, a Magyar Geofizikusok Egyesületével, az Országos Magyar Bányász-Kohász Egyesülettel, illetve az idei házigazda Szegedi Tudományegyetemmel közösen. Az Ásványtan-Geokémia és Kőzettan Tanszéken Szentpétery Zsigmond emléktábláját lepleztük le és az ő nevét viseli ezután egy kőzettani mikroszkóplabor. A Vándorgyűlésen mutatták be először Magyarország 1:500 000 léptékű új prekainozoos aljzattérképét, amelyről plenáris előadást is hallhattunk Haas Jánostól. A geofizikusok javaslatára a terepbejárással Arad hegyaljára látogattunk, azokra a helyekre, ahol Eötvös Loránd 1906-ban a nemzetközi grémium előtt mutatta be méréseit. Továbbá a továbbiakban kristályos pala, valamint gránit-előfordulásokat kerestünk fel. A Vándorgyűlés előadásainak kivonatai a „Medencefejlődés és geológiai erőforrások” címmel a GeoLitera sorozatban jelentek meg.

Őslénytani Vándorgyűlés (Csákvár, Boglártanya 54 fő), a 23 előadás és 14 poszter 2010-ben is reprezentatív válogatást nyújtott a hazai paleontológusok elmúlt egy éves munkájáról.

A konferencia második napját terepbejárással töltötte a társaság, mely a Vértes hegység legfontosabb feltárásait célozta meg. A terepbejárás szervezésében és a vezetésben CSÁSZÁR Géza, BUDAI Tamás és KERCSMÁR Zsolt vett részt.

I. Kőzettani Vándorgyűlést (Gárdony, 41 fő), az Ásványtani-Geokémiai Szakosztály 2010. június 11–13. között első alkalommal rendezte meg. Felhívásukban a következőket fogalmazták meg: „Célunk, hogy évente egy közös alkalmat teremtsünk a kőzettani és geokémiai szakterületen és kapcsolódó területein dolgozó hazai és határon túli szakembereknek, hogy kutatási eredményeiket megosszák és megvitassák egymással.”

X. HunGeo (Szombathely), amely „*Régiók–Határmentiség–Peremterületek*” címet viselte, 2010-ben a nyugati végekre látogatott augusztus 14–19. között. A két előadónapot megelőzte egy kirándulás az Őrségi Nemzeti Parkban, majd az előadónapok után kétnapos terepbejárás következett a szlovéniai és ausztriai határ

menti területeken. A találkozón 90 fő vett részt. Országoként: Ausztria 1 fő, Anglia 1 fő, Magyarország 71 fő, Románia 12 fő, Szerbia 2 fő, Szlovákia 1 fő, Ukrajna 1 fő, USA 1 fő.

A HunGeo 2010 alkalmával először került sor a szakdolgozatokat bemutató diákok díjazására, így HAJDÚ-MOHAROS József HunGeo Ifjúsági Díjban részesült.

A 35 évesnél fiatalabb szakember által bemutatott legjobb poszter versenyt BUGLEDITS Éva nyerte, a „A Soproni Gneisz Formáció szerkezetföldtani vizsgálata” c. poszterével (Társszerző: BENKÓ Zsolt)

A 30 év alatti előadó által bemutatott legjobb szakdolgozat versenyt PETRIK Attila nyerte „A Villányi-hegység és térségének morfológiai, morfológiái vizsgálatát digitális terepmodell alapján” c. szakdolgozatát bemutató előadásával. (Társszerző: JORDÁN Győző)

A záró plenáris ülésen Kocsis Károly elnök összefoglalta a rendezvény eredményeit és hiányosságait, a HunGeo Tudományos és Oktatási Program jövőjével kapcsolatban megállapította, hogy ezt a tevékenységet, alapos értékelés és átgondolás után, új alapokon, a felsőoktatási intézmények bevonásával, az ifjúság mozgósításával kell folytatni.

Bérczi István geológus (Mol NyRt.) javasolta, hogy a HunGeo-t a Magyar Földtudományi Szakemberek Világfórumává lehetne átalakítani. Az egri Eszterházi Károly Főiskola Természettudományi Kar Földrajz Tanszék felajánlást tett, hogy házigazdái lesznek a HunGeo 2012 rendezvénynek.

Nemzetközi konferenciák egész sora volt augusztus végén. A IMA 2010-et, a Nemzetközi Ásványtani Asszociáció kongresszusát az ELTE látta vendégül, ezen belül kapott helyet az 5. Közép-európai Agyagásvány Konferencia (MECMC). Ezen a két rendezvényen összesen kb. 1700 fő vett részt, és 700 előadás és 800 poszterkiállítás közül válogathattak a résztvevők.

Két nap különbséggel (szintén Budapesten) kezdődött a XIV. Geomatematikai Világkongresszus, amelyen 170 fő vett részt. Büszkeséggel tölthet el mindannyiunkat, hogy poszter kategóriában a Szegedi Student Chapter titkára, HORVÁTH Janina, nyerte el az IAMG Student Chapter díjat. A szóbeli előadások díját Malte KNOCHÉ (Remote Sensing Group, Freiberg) kapta. A nyertesek díjmentesen részt vehetnek a 2011. évi Geomatematikai Anketon, amelyet május 26–28-án szervezünk, Mórahalmon.

Megünnepeltük KECSKEMÉTI Tibor korábbi elnökünk, tiszteleti tagunk 80., és NEMECZ Ernő emeritus professzor 90. születésnapját.

„Földindulás” címen megismételtük a korábbi sikeres Geokiállítás és vásárt, amelyet a Természettudományi Múzeummal közösen, a múzeum aulájában október 1–3 között rendeztünk meg. Számos aktív és érdeklődő gyerek látogatott el szüleivel.

Központi projektek, amelyek 2009-ben kezdődtek és 2010-ben valósultak meg:

- A múlt ösvényein — szemelvények Magyarország földjének történetéből c. kiadvány.
- Felhagyott bányák — földtani értékeink c. leporelló sorozat.

Társulatunk megújult honlapja mára bekerült a köztudatba. A honlapon mindig lehet tájékozódni az aktualitásokról, meg lehet nézni a soron következő rendezvényeket, és határidőnaplónkban előjegyezhetjük a „Beharangozó” eseményeit is. A konferenciák on-line regisztrációját is megoldottuk a honlapon keresztül.

A Területi Szervezetek rendezvényei

Alföldi Területi Szervezet

2010-ben a Kisteleki Geotermikus Konferenciát kivételesen Budapesten, a MÁFI-ban rendezték meg a nagy érdeklődésre való tekintettel. Debrecenben két környezetföldtani és paleoökológiai előadóülés volt (közös szervezésben az MTA-DAB-al), összesen 39 előadással. Az említett Vándorgyűlés természetes társszervezője az Alföldi Területi Szervezet volt. A Szegedi Tudományegyetem rendszeresen szervezi a Geotea előadóüléseket, amelyeken számos diák vesz aktívan részt.

Budapesti Területi Szervezet és az Általános Földtani Szakosztály

E területi szervezet közösen a szakosztállyal három eseményről számolt be, a HunTek csoport terepbejárást szervezett a Gerecsében, a Bükk hegységben, illetve volt egy évzáró klubnap vetített képi útí beszámolóval.

Közép- és Észak-dunántúli Területi Szervezet

Az MTA-VEAB-al közösen előadóülést tartott februárban. A seregélyesi Pelikán-ház Erdei Iskolához kapcsolódva Geológus Emlékparkot avattak. Ezzel kapcsolatban többek közt FUTÓ János érdemeit kell kiemelni.

Dunántúli Területi Szervezet

Dunántúli Területi Szervezet hagyományosan megrendezte a nagy sikernek örvendő Földtudományi Anketjét. A nagykanizsai rendezvényt 85 fő annak ellenére választotta, hogy vele egy időben két másik földtudományi konferencia is volt.

Észak-magyarországi Területi Szervezet

Az Észak-magyarországi Területi Szervezet az alábbi rendezvényekről számolt be. Telkibányán könyvbemutatót rendeztek „*Telkibánya Geology*” címmel. A Lillafüredi Földtani Konferencia, a Diósgyőrért Alapítvánnyal közösen május 6-án „Van még víz” címmel került megrendezésre.

A hagyományos Szent Iván napi vacsoraesten számos ünnepeltet köszöntöttek. Bányászati Geológus Fórumot szerveztek, amelynek másnapján a gyöngyösvisontai külszíni lignitbányát tekintették meg. Volt „Éleslövészet”, ezúttal oktatókkal is, amelyen a Miskolci Egyetem néhány oktatója beszámolt kutatásainak újabb eredményeiről és a közelmúlt fontosabb eseményeiről. Társ szervezői voltak a IV. Középiskolai Földtudományi Diákkonferenciának, amelyet az Oktatási és Közművelődési Szakosztállyal közösen hívtak életre.

Szakosztályok rendezvényei

Agyagásványtani Szakosztály

Az Agyagásványtani Szakosztály 2010-ben volt 50 éves. Ezt a jubileumot az alapítóval (!) a 90 éves NEMECZ Ernő emeritus professzorral együtt ünnepelték.

Az IMA keretében, ahogy említettük, megrendezésre került az 5. Közép-európai Agyagásvány Konferencia. December 6-án pedig egy előadóülés keretében értékelték azt.

Ásványtan–Geokémiai Szakosztály

Megszervezte a már hagyományosnak mondható Téli Ásványtudományi Iskolát Balatonfüreden január 22–23-án. Ezúttal kevesebb volt az előadás (13), de annál több a résztvevő (53+48 fő).

A nemzetközi világkongresszus, az IMA megszervezésében kiemelkedő szerepet vállaltak. A konferencia értékelése december 14-én a „Konferencialevelek” előadóülésen megtörtént.

Geomatematikai Szakosztály

A Geomatematikai Szakosztály rendezte a XIV. IAMG Geomatematikai Kongresszust, az ELTE Lágymányosi Campusán, ahol a geomatematika számos nemzetközi képviselője jelent meg mind Európából, mind a tengeren túlról, összesen, 123 regisztrált résztvevővel. A plenáris előadásokon kívül 7 szekcióban, kiemelkedően érdekes előadások hangzottak el.

Mérnökgeológiai és Környezetföldtani Szakosztály

A Mérnökgeológiai és Környezetföldtani Szakosztály előadóületeket rendezett, illetve megszervezte a Mérnökgeológia–Kőzetmechanika Konferenciát, továbbá a hagyományos októberi ráckevei Geotechnikai Konferenciát.

A szakosztály részt vett a Földindulás–Geokiállítás rendezvényen, ahol a 4-es Metró alagútépítésről készült videofelvétellel várták a látogatókat. Sajnos, a 2010. évben, súlyos veszteség érte a szakosztályt, KŐVÁRINÉ GULYÁS Erzsébet (Zsóka) szakosztálytitkár tragikus körülmények között hunyt el.

Oktatás és Közművelődési Szakosztály

Az Oktatás és Közművelődési Szakosztály a hagyományossá vált, immár IV. Országos Középiskolai Földtudományi Diákkonferencia megszervezésében jeleskedett.

A Mindentudás Egyeteme új sorozatában MÁDLNÉ SZÓNYI Judit és HARTAI Éva részéről nagyon érdekes előadásokat láthattunk, melyeket a televízió is sugározott.

Nem szabad megfeledkeznünk a 2009-ben indult EuroAges Projektről, amelyben számos ország vett részt. Feladata volt kompetenciák ajánlása azon európai egyetemeknek, ahol a geológusképzés folyik, ami lehetővé tesz bizonyos fokú összehangoltságot, növeli az átjárhatóságot és a külföldi munkavállalási lehetőségeket.

Őslénytani-Rétegtani Szakosztály

Az Őslénytani-Rétegtani Szakosztály immár a 13. Őslénytani Vándorgyűlést szervezte, mint központi rendezvényt, a már megszokott sikerrel. A 23 előadás és 14 poszter 2010-ben is reprezentatív válogatást

nyújtott a hazai paleontológusok elmúlt egy éves munkájáról. Vendéglőadóként Michal KROBICKI, a krakkói AGH University munkatársa tartott előadást „*Paleobiogeographical affinities of the Pieniny Klippen Basin and its peri-Tethyan vicinities during Jurassic–Cretaceous times*” címmel.

Tudománytörténeti Szakosztály

Évnyitó baráti találkozót szervezett a Svájcban élő Saáry Éva geológus, költő, író, festő, fotóművész köszöntésére. A Szent György napi bauxittalálkozón, többek közt a 85 éves BARDOSSY György akadémikust is köszöntötték. Rendszeresen tartottak előadóüléseket Társulat titkárságán. A Tudománytörténeti Szakosztály 40. éves jubileumát egy 52 fős rendezvényt ünnepelték meg. Képviselőjük, aki egyben a Társulatot is képviselte, decemberben részt vett a kolozsvári Szádeczky Gyula emlékkonferencián.

Bizottságok

Alapszabály és Ügyrendi Bizottság: a tárgyévben nem ült össze.

Ellenőrző- és a Gazdasági Bizottság: tevékenységükről ők is beszámolnak.

Fegyelmi és Etikai Bizottság: Nem kellett összeülnie.

Földtani Közlöny Szerkesztőbizottsága: A formailag megújult és minőségileg igényesebb kiállítású Közönyünkről pozitívak a visszajelzések. Ezt a 2010/4-es szám népszerűsége is igazolja. 2008-ig visszamenően pdf állományban minden cikk elérhetővé vált a regisztrált felhasználóknak.

Tisztújítás

A jövő évben hosszabb közgyűlésnek nézünk elébe, ugyanis tisztújítás lesz. Ezt azért fontos hangsúlyozni, mert több tisztségben nem választhatók újra a tisztségviselők.

Az alábbiakban közöljük a tisztújítási menetrendet, a határidőket, nyomatékosítva, hogy a Társulat bármely teljes jogú tagja jelölhet, választhat és megválasztható a tisztségekbe.

A tisztújítás menetrendje:

1. A területi szervezetek és szakosztályok felkérése a Választási Bizottságba (VB) való delegációra 2011. május 30-ig
2. A VB alakuló ülése és az elnökének megválasztása várhatóan: 2011. szeptember 25.
3. A szervezetek vezetőségei és a tagok jelöltek állítanak a Társulat aktuális taglistája alapján: 2011. december 15-ig. (a 2011. november-december havi Hírlevélben jelenik meg ez a taglista)
4. A jelölés határideje 2011. december 15.
5. A jelölések összesítése 2012. január 9-ig.
6. Az érintettek megkérdezése: 2012. február 6.
7. A jelölések véglegesítése, szavazólapok elkészítése: 2012. február 27-ig.
8. Tisztújítás a 2012. évi Közgyűlésen, 2012. március 20-án.

Végül, de nem utolsósorban hálásan köszönöm a területi szervezetek és a szakosztályok tisztségviselőinek a jó együttműködést, a határidőre beérkezett beszámolókat.

Szükségesnek tartom kiemelni, hogy a Közgyűlésen bemutatottak mögött ott áll a Társulat titkársága, Krivánné Horváth Ágnes ügyvezető igazgató és Kopsa Gabriella általános ügyintéző lelkiismeretes munkája. Köszönjük Wilcsek Miklósnak a technikai asszisztenciát. Nélkülük e beszámoló sem jöhetett volna létre.

Jó szerencsét!

UNGER Zoltán főtitkár

A Magyarhoni Földtani Társulat, mint kiemelkedően közhasznú szervezet 2010. évi tevékenységéről szóló KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉSE

Az 1997. évi CLVI. tv. 19. § (1) bekezdése alapján „a közhasznú szervezet köteles az éves beszámoló jóváhagyásával egyidejűleg közhasznúsági jelentést készíteni”. A jelentés tartalmát tv. 19. § (3) bekezdése határozza meg.

A beszámoló ennek megfelelően készült:

Számviteli beszámoló

A 8/1996. (124) Kormányrendelet előírásai szerint a 2010. gazdálkodási évről egyszerűsített éves beszámoló mérleget és eredmény-kimutatást készítettünk. Ezek a közhasznúsági jelentés mellékletei.

Tartós adományozásra szerződés-kötés nem történt.

2010. évben két főfoglalkozású dolgozót foglalkoztattunk (ügyvezető igazgató, általános ügyintéző).

Költségvetési támogatás felhasználása, a vagyonfelhasználásával kapcsolatos kimutatás, a célszerinti juttatások kimutatása

Költségvetési támogatás felhasználása

Az adófizető állampolgárok egy része a személyi jövedelemadójuk 1%-ának felajánlásakor a Magyarhoni Földtani Társulatot jelölte meg, ez az összeg 2010-ben 748 eFt volt. A támogatást a Társulat Hírlevelének előállítására, postaköltségére, szaküléseink költségeire fordítottuk.

A vagyon felhasználásával kapcsolatos kimutatás eFt-ban:

Pénzeszközök	2010. január 1. (e Ft)	2010. december 31. (e Ft)
Folyószámlán, Budapest	2.852	3.496
Folyószámlán Területi Szervezetek	0	0
Közérdekű kötelezettségváll, folyószámlán		
Budapest Értékpapír	16.555	17.680
Lekötött betét, Szegeden	975	946
Pénztár Budapest	26	161
Pénztár Területi Szervezet	18	18
Valutapénztár Budapest	28	135
Összesen:	20.454	22.436

Bevételek eFt-ban:

Megnevezés	2009. évi tény	2010	2010/2009 (%)
1. Egyéni tagdíj	1.923	2.036	105,9
2. Szervezeti tagok tagdíja	3.562	3.012	84,6
3. Működési egyéb bevételek	2.375	5.820	245,1
4. Rendezvények árbevételei	8.529	35.862	420,5
5. Közhasznú célra kapott támogatás	8.236	5.061	61,5
6. Pénzügyi műveletek bevételei (kamat, árfolyambevétel)	1.788	645	36,1
7. K+F (megbízások munkák)	0	0	
8. Összesen:	26.413	52.436	226,4

Kiadások eFt-ban:

Megnevezés		2009. évi tény	2010. évi tény	2010/2009 (%)
1.	Eszközök, irodaszerek, anyagok	485	458	94,4
2.	Javítások, karbantartás	110	49	44,5
3.	Külföldi kiküldetés	621	395	63,6
4.	Nyomda, sokszorosítás	1.717	2.184	127,0
5.	Posta, telefon, fax	1.393	934	67,0
6.	Könyvek, kiadványok	61	0	
7.	Szállítás, rakodás	0	10	
8.	Tagsági díj MTFESZ	132	132	100,0
8/A	Nemzetközi tagdíj	259	336	129,7
9.	Hirdetés	31	25	80,6
10.	Egyéb igénybevett szolgáltatások	1.840	3.006	232,7
10/A	Közüzemi díjak	548	108	19,7
11.	Bankköltség	317	354	111,7
12.	Hatósági díjak	27	16	59,3
13.	Béreköltség + járulékok	6.059	7.275	120,1
14.	Pályázati díjak + társ. jut. +megízási díj	514	1.763	343
15.	Reprezentációs költség	325	303	93,2
16.	Saját gépkocsi használat	395	500	126,6
17.	Könyvvizsgálat, könyvviteli szolg.+pü.szolg.+humánpol.sz.	895	876	97,9
18.	Étkezési hozzájárulás	144	144	100,0
19.	Értécsökkenési leírás	880	951	108,1
20.	Területi szervezetek költségei	195	34	17,4
21.	Rendezvények kiadásai	6.676	31.250	468,1
22.	Egyéb ráfordítások, adók, kult. járulék, árfolyamvesztés	508	836	164,6
23.	K+F megbízási munka	0	0	
24.	Összesen:	23.584	51.939	220,2

Célszerinti juttatások kimutatása (eFt)*Tudományos tevékenység:*

Lapkiadásra fordított összeg: 3 211 000 Ft

Kimutatás a közhasznú célra kapott támogatásokról

Az adók 1%-ából származó költségvetési támogatás 748 000 Ft

Központi költségvetési szervtől kapott támogatás 0 Ft

Elkülönített állami pénzalaptól 1 000 000 Ft

Egyéb jogi személyektől 3 313 000 Ft

Magánszemélyektől 0 Ft

A támogatást támogatóink mindegyikétől a Társulat Alapszabályában rögzített tevékenységének működési költségeihez való hozzájárulásként kaptuk. Ezen belül egyes esetekben meghatározott cél megjelölésével.

A közhasznú szervezet vezető tisztségviselőinek nyújtott juttatások

A Magyarhoni Földtani Társulat vezető tisztségviselői 2010. évben célszerinti juttatásban nem részesültek.

Beszámoló a közhasznú tevékenységről**A) Tudományos tevékenység, kutatás (3)**

A Társulat alaptevékenysége, hogy a földtan területén az új kutatási eredmények bemutatása érdekében szaküléseket, vitauléseket, konferenciákat szervez, szakosztályokat, területi szervezeteket működtet. Ezeket a programokat a kéthavonta megjelenő Hírlevelünkben és honlapunkon (www.foldtan.hu) folyamatosan tesszük közzé.

Kiemelés a 2010. évi nagyrendezvényekből:

Január 22–23.	5. Téli Ásványtudományi Iskola	MTA – MFT Ásványtan-Geokémiai szakosztály (B)
Március 4.	VI. Kisteleki Geotermikus konferencia	MFT Alföldi Területi Szervezet Geotermikus Koordinációs és Innovációs Alapítvány (C)
Március 26–27.	Ifjú Szakemberek Ankétja	MGE – MFT (B)
Április 9.	Gerecse – terepbejárás	Általános Földtani Szakosztály Budapesti Területi Szervezet – HunTek szakcsoport (A)
Április 22.	Geológus emlékpark avatás	MFT, Pelikán-ház Erdei Iskola, Seregélyes (B)
Április 21.	VI. Szent György napi bauxittalálkozó	Tudománytörténeti Szakosztály Magyar Alumíniumipari Múzeum(A)
Május 6.	„Van még víz?” konferencia	MFT – Diósgyőrért Közhasznú alapítvány – Miskolci Egyetem Miskolc város önkormányzata (C)
Május 20–22.	Vándorgyűlés: Medencefejlődés és erőforrások: víz, szénhidrogén, geotermikus energia	MFT Alföldi Területi Szervezet, SZTE Földrajz-Földtani Tanszékcsoport (C)
Június 3–5.	13. Magyar Őslénytani Vándorgyűlés	Őslénytani-Rétegtani Szakosztály (A)
Június 11–13.	I. Közöttani és Geokémiai Vándorgyűlés – Gárdony	MFT Ásványtan-Geokémiai Szakosztály (A)
Augusztus 14–19.	IIungeo – Szombathely	MFT – NYME, (D)
Augusztus 21–29.	IMA, MFCC Budapest	MFT Ásványtan-Geokémiai Szakosztály és Agyagásványtani Szakosztály (A)
Aug. 29–Szept. 2.	IAMG – Budapest	MFT Geomatematikai és Számítástechnikai Szakosztály (A)
Szeptember 30 október 3.	„Földindulás” – Geokiállítás és vásár	MFT, Magyar Természettudományi Múzeum (B)
Október 22.	EuroAges projekt zárókonferencia	MFT Oktatási és Közművelődési Szakosztály (B)
Október 26–27.	Geotechnika konferencia	Mérnökgeológiai és Környezetföldtani Szakosztály (A)
November 12–13.	IV. Országos Középiskolai Földtani Konferencia	ME – MFT Oktatási és Közművelődési Szakosztály (B)
November 18.	IX. Földtudományi Ankét	MGE zalai csoport, MFT Dél-dunántúli Területi Szervezet (A)

B) Nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés (4)

A 2010. évben is nagy hangsúlyt kapott tevékenységünkben az *ismeretterjesztés*.

Ennek keretében könyvet jelentettünk meg: „A múlt ösvényein — Szemelvények Magyarország földjének történetéből” címmel, amely a hazai földtani látványosságok közel negyven helyszínének dokumentálásával mutatja be Magyarország földtörténetét a nagyközönségnek.

Leporellósorozat kiadásába kezdtünk: „Ismerd meg! Egykori bányák — földtani bemutatóhelyek” címmel. A sorozat öt eleme jelent meg ez évben. Terjesztése ingyenes.

2010. szeptember 30 — október 3. között tartottuk a „Földindulás” — Geokiállítást és vásárt a Magyar Természettudományi Múzeumban. E rendezvény célja volt a hazai geológiai honismeret bővítéséhez kínálni földtani látványosságokat, illetve bemutatni a földtudományok legújabb kutatásainak eredményeit.

Április 22-én Geológus emlékparkot avattunk Seregélyesen a Pelikán-ház Erdei Iskolával együttműködve. A hazánk közeteit bemutató kőparkban a nagy hazai földtudományi tudósok kopjafái állnak.

Képességfejlesztés:

2010. március 26–27. között Mátrafüreden tartottuk az Ifjú Szakemberek Ankétját, amelyen geológus és geofizikus hallgatók és fiatal szakemberek vettek részt. 34 előadás hangzott el, 15 fiatal pedig poszterelőadást mutatott be. A rendezvényen évek óta előadói verseny zajlik elméleti, gyakorlati és poszter szekcióban.

Fiatal tagtársaink helyezései:

Elméleti kategória:

1. KERESZTURI Gábor: Vulkáni salakkúp lepusztulása a kürtő oldalirányú migrációjának hatására a Kopasz-hegyen, (Bakony–Balaton-felvidék vulkáni terület).
2. HORÁNYI Anna: Késő-miocén-pleisztocén folyóvízhálózat fejlődés a Makói-árokban.

Gyakorlati kategória:

1. CSERNÓCZKI Zsuzsa: Egy talajszondás hőszivattyúrendszer fenntarthatóságának vizsgálata.

Poszter kategória:

3. BODOR Balázs: A Hanle riolit keletkezése és a Ladakh gránittal való összehasonlítása geokémiai adatok alapján (Ladakhi Himalája, India).

Különdíjak:

MFT – Első előadói díj: KERESZTURI Gábor Vulkáni salakkúp lepusztulása a kürtő oldalirányú migrációjának hatására a Kopasz-hegyen, (Bakony–Balaton-felvidék vulkáni terület).

MFT: SZABÓ Ábel: Amfibol tartalmú felsőkőpeny xenolitok a Persányi-hegységből (Erdély).

MÁFI: PÁLL-SOMOGYI Kinga: A Duna hatása a felszín alatti vizekre a Gellért-hegy környékén.

MBFH: PETRIK Attila: A Villányi-hegység és környezete morfológiája és morfológiája digitális terepmodellek alapján.

Magyar Horizont Energia Kft.: SÁGI Dávid, DE PAOLA, N., MCCAFFREY, K. J. W., HOLDSWORTH, R. E.: Vetők és töréshálózatok térképezése alacsony porozitású krétakőben.

Mecsekérc Zrt.: KUPI László: Higanyfázisok eloszlása a Rudabányai metasomatizált vas és ólom-cink tartalmú üledékekben.

Mecsek-Öko Zrt.: SZABÓ Brigitta: A Rayleigh-Taylor instabilitás numerikus modellezése folyadék-állapotú köpenylitoszférában.

Mining Support Kft.: TARI Csilla: Nagyméretű talajszondás hőszivattyú rendszer hőtranszport folyamatainak szimulációja.

Mol Nyrt.: NAGY Ágnes: Geológiai modell megalkotása kőzettani és geofizikai adatok kombinációjával (Kiskunhalas, metamorf rezervoár).

TXM Kft.: HATVANI István Gábor: Főkomponens analízis a Hídvégi-tó adatsorán (Kis-Balaton).

Közönségdíj: PETRIK Attila: A Villányi-hegység és környezete morfológiája és morfológiája digitális terepmodellek alapján.

Az Oktatási és Közművelődési Szakosztályunk (OKSZ) EuroAges projektje — a geológus szakma elfogadtatására vonatkozó irányelv kidolgozása — egy nemzetközi pályázat keretében az év végével zárult. A Társulat megrendezte a projekt zárókonferenciáját, ahol a projektben résztvevő nyolc ország képviselői mutatták be az Európai Unión belül az egyetemi képzés jelenlegi rendszerét, a földtudományi körben érdekelt munkaadói igényeket, és ezek összehangolására elkezdődött egy nemzetközi kompetencia kidolgozása.

A szakosztály novemberben megtartotta IV. Földtudományi konferenciáját középiskolás diákok részvételével.

C) Környezet- és természetvédelem (8–9)

A Társulat tevékenységére általánosan jellemző a környezettudománnyal és természetvédelemmel kapcsolatos tevékenység, amelyet a szakosztályainkban és a területi szervezeteinkben folyó munkák igazolnak. Március 4-én társrendezőként vettünk részt VI. Kisteleki termálkonferencián.

Május 5. Miskolc: Tudományos konferenciát szerveztünk a vízminőség témakörében

Május 20–22. Szegedi Vándorgyűlésünkön egy egész szekció foglalkozott a környezetbarát geotermikus energia kutatásával és felhasználási lehetőségeivel.

D) A határon túli magyarokkal kapcsolatos tevékenység (13)

Ez irányú tevékenységünk 2010-ben több területen valósult meg.

Április 8–11. Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT) Bányászati–Kohászati és Földtani Szakosztálya által szervezett XII. Bányászati–Kohászati és Földtani Konferencián Nagyenyeden előadásokkal vettünk részt.

Augusztus 14–19. között tartottuk a X. Magyar Földtudományi Szakemberek Világtalálkozóját a HunGeo-t Szombathelyen. A hazai és a világban szétszórtnan élő magyar földtudományi szakemberek találkozója a klíma és környezeti változások tendenciáinak, valamint azok társadalmi, földrajzi hatásai prognosztizálási lehetőségeinek bemutatása történt meg.

Október 29–30. A XII. Székelyföldi Geológus Találkozó Baróton előadásokkal vettünk részt. A találkozó célja volt: fórumot teremteni a székelyföldi és az innen elszármazott, illetve a magyarországi és más államokbeli magyar szakembereknek a találkozási és tapasztalatcserére; előmozdítani a kapcsolatépítést régiók, szakterületek között.

A Közhasznúsági jelentést a MFT Elnöksége 2011. március 2-i ülésén elfogadta. A Közgyűlés elé terjeszhető.

Budapest, 2011. március 18.

HAAS János elnök